2026/2231

2.10.2026

DECIZIA (PESC) 2026/2231 A CONSILIULUI

din 1 octombrie 2026

privind o măsură de asistență în cadrul Instrumentului european pentru pace în sprijinul Grupului operativ medical pentru Balcani

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind Uniunea Europeană, în special articolul 28 alineatul (1) și articolul 41 alineatul (2),

având în vedere propunerea Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate,

întrucât:

(1) Decizia (PESC) 2021/509 a Consiliului [1] instituie Instrumentul european pentru pace (IEP) pentru finanțarea de către statele membre a acțiunilor Uniunii în cadrul politicii externe și de securitate comune în vederea menținerii păcii, a prevenirii conflictelor și a consolidării securității internaționale în temeiul articolului 21 alineatul (2) litera (c) din tratat. În special, în temeiul articolului 1 alineatul (2) din Decizia (PESC) 2021/509, IEP este utilizat pentru finanțarea unor măsuri de asistență cum ar fi acțiuni de consolidare a capacităților statelor terțe și ale organizațiilor regionale și internaționale legate de chestiuni militare și de apărare.

(2) Grupul operativ medical pentru Balcani (BMTF) a fost înființat ca inițiativă regională care reunește șase țări din Balcanii de Vest, și anume Albania, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Macedonia de Nord, Serbia și Slovenia, cu scopul de a oferi un răspuns rapid și eficace țărilor sau regiunilor afectate de dezastre prin utilizarea capacităților medicale militare existente ale națiunilor participante. Fiecare dintre națiunile participante preia rolul de „națiune-cadru” timp de doi ani, prin rotație. Serbia îndeplinește acest rol pentru perioada iunie 2024-iunie 2026, iar Macedonia de Nord va prelua rolul pentru perioada următoare. În a doua jumătate a anului 2021, BMTF a introdus noi norme interne care permit desfășurarea pe termen mai lung în sprijinul misiunilor și operațiilor, inclusiv în cadrul misiunilor și operațiilor din cadrul politicii de securitate și apărare comune (PSAC) în afara Balcanilor de Vest.

(3) Prin stabilirea unei măsuri de asistență pentru dotarea unităților medicale ale forțelor armate din afara UE care participă la BMTF cu echipamentele și materialele necesare, Uniunea ar consolida capabilitățile medicale militare ale țărilor din Balcanii de Vest implicate și ar consolida o unitate medicală militară multinațională care ar putea sprijini operațiile militare PSAC ale UE sau aspectele militare ale operațiilor de pace din afara regiunii și ar îndeplini obiective în materie de capabilități ale NATO și ale Parteneriatului pentru pace.

(4) O măsură de asistență ar consolida, de asemenea, capacitatea Balcanilor de Vest de a răspunde la crize și de a spori reziliența regiunii, contribuind astfel, în cele din urmă, la stabilitatea regională și permițând țărilor din regiune să își protejeze mai bine populațiile. Aceasta ar putea contribui la cooperarea și coeziunea regională și ar putea promova relațiile de bună vecinătate în Balcanii de Vest.

(5) La 30 aprilie 2026, printr-o scrisoare adresată Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înaltul Reprezentant”), reprezentanții BMTF au solicitat Uniunii să sprijine BMTF prin achiziționarea de echipamente esențiale pentru consolidarea capacității unităților sale medicale.

[1] Decizia (PESC) 2021/509 a Consiliului din 22 martie 2021 de instituire a Instrumentului european pentru pace și de abrogare a Deciziei (PESC) 2015/528 (JO L 102, 24.3.2021, p. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/509/oj).

(6) În conformitate cu concluziile Consiliului privind IEP, o măsură de asistență ar permite BMTF și națiunilor participante la acesta din afara UE să răspundă în mod autonom la crize. Prin reunirea a cinci țări din Balcanii de Vest, o măsură de asistență ar contribui, de asemenea, la obiectivele mai ample ale PESC și PSAC în regiune, cum ar fi promovarea cooperării regionale și a dialogului.

(7) Măsurile de asistență urmează să fie puse în aplicare ținând seama de principiile și cerințele prevăzute în Decizia (PESC) 2021/509, în special cu respectarea Poziției comune 2008/944/PESC a Consiliului ([2]), și în conformitate cu normele de execuție a veniturilor și cheltuielilor finanțate în cadrul IEP.

(8) Consiliul își reafirmă hotărârea de a proteja, promova și respecta drepturile omului, libertățile fundamentale și principiile democratice și de a consolida statul de drept și buna guvernanță în conformitate cu Carta Organizației Națiunilor Unite, cu Declarația universală a drepturilor omului și cu dreptul internațional, în special dreptul internațional al drepturilor omului și dreptul internațional umanitar,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Instituire, obiective, domeniu de aplicare și durată

(1) Se instituie o măsură de asistență (denumită în continuare „măsura de asistență”) în beneficiul Grupului operativ medical pentru Balcani (BMTF) și al națiunilor participante din afara UE, și anume Albania, Bosnia și Herțegovina, Muntenegru, Macedonia de Nord și Serbia (denumite în continuare „beneficiarii”), care urmează să fie finanțată în cadrul Instrumentului european pentru pace (IEP).

(2) Obiectivele măsurii de asistență sunt următoarele:

(a) consolidarea cooperării dintre Uniune și țările din Balcanii de Vest în domeniul securității și apărării, inclusiv prin consolidarea cooperării regionale;

(b) contribuția la sporirea capacităților de securitate și apărare ale BMTF și ale națiunilor participante din afara UE, consolidând astfel securitatea, reziliența și stabilitatea generală a țărilor din Balcanii de Vest și protejând astfel mai bine populația civilă în situații de criză și de urgență.

(3) Pentru a atinge obiectivele stabilite la alineatul (2), măsura de asistență finanțează următoarele tipuri de echipamente care nu sunt concepute pentru a aplica o forță letală:

(a) sisteme informatice și de comunicații;

(b) vehicule medicale militare;

(c) echipamente pentru spitale de campanie.

Măsura de asistență finanțează și bunurile și serviciile conexe, inclusiv formarea tehnică și pentru întreținere dacă este necesar.

(4) Durata măsurii de asistență este de 42 de luni de la data adoptării prezentei decizii.

([2]) Poziția comună 2008/944/PESC a Consiliului din 8 decembrie 2008 de definire a normelor comune care reglementează controlul exporturilor de tehnologie și echipament militar (JO L 335, 13.12.2008, p. 99, ELI: http://data.europa.eu/eli/compos/2008/944/oj).

Articolul 2

Dispoziții financiare

(1) Valoarea de referință financiară destinată acoperirii cheltuielilor referitoare la măsura de asistență este de 10 000 000 EUR.

(2) Toate cheltuielile sunt gestionate în conformitate cu Decizia (PESC) 2021/509 și cu normele de execuție a veniturilor și cheltuielilor finanțate în cadrul IEP.

Articolul 3

Acorduri cu beneficiarii

(1) Înaltul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (denumit în continuare „Înaltul Reprezentant") încheie cu fiecare dintre beneficiari acordurile necesare pentru a asigura că acesta respectă cerințele și condițiile stabilite prin prezenta decizie, ca o condiție pentru acordarea de sprijin prin măsura de asistență.

(2) Acordurile menționate la alineatul (1) includ dispoziții care obligă fiecare beneficiar să asigure:

(a) respectarea de către unitățile BMTF sprijinite prin măsura de asistență a dreptului internațional relevant, în special a dreptului internațional al drepturilor omului și a dreptului internațional umanitar;

(b) utilizarea corectă și eficientă a oricăror active furnizate prin măsura de asistență în scopurile pentru care au fost furnizate;

(c) întreținerea suficientă a oricăror active furnizate prin măsura de asistență pentru a se asigura faptul că pot fi utilizate și sunt disponibile în scop operațional pe tot parcursul ciclului lor de viață;

(d) faptul că activele furnizate prin măsura de asistență nu vor fi pierdute sau nu vor fi transferate către alte persoane sau entități decât cele identificate în respectivele acorduri.

(3) Acordurile menționate la alineatul (1) includ dispoziții cu privire la suspendarea și încetarea sprijinului acordat prin măsura de asistență în cazul în care beneficiarii sunt găsiți vinovați de încălcarea obligațiilor prevăzute la alineatul (2).

Articolul 4

Punere în aplicare

(1) Înaltul Reprezentant este responsabil de punerea în aplicare a prezentei decizii în conformitate cu Decizia (PESC) 2021/509, precum și cu normele de execuție a veniturilor și cheltuielilor finanțate în cadrul IEP și cu cadrul metodologic integrat pentru evaluarea și identificarea măsurilor și controalelor necesare pentru măsurile de asistență din cadrul IEP.

(2) Punerea în aplicare a activităților menționate la articolul 1 alineatul (3) este efectuată de ITF Enhancing Human Security și de administratorul pentru măsurile de asistență.

Articolul 5

Monitorizare, control și evaluare

(1) Înaltul Reprezentant monitorizează respectarea de către beneficiari a obligațiilor prevăzute la articolul 3. Respectiva monitorizare este folosită pentru conștientizarea contextului și a riscurilor de încălcare a obligațiilor prevăzute la articolul 3 și contribuie la prevenirea unor astfel de încălcări, inclusiv încălcări ale dreptului internațional al drepturilor omului și ale dreptului internațional umanitar de către unitățile BMTF sprijinite prin măsura de asistență.

(2) Controlul ulterior expedierii echipamentelor și dotărilor se organizează după cum urmează:

(a) verificarea livrării, prin care certificatele de livrare IEP trebuie să fie semnate de forțele utilizatorului final în momentul transferului dreptului de proprietate;

(b) raportarea cu privire la inventar, prin care beneficiarii trebuie să raporteze anual cu privire la inventarul articolelor desemnate până când o astfel de raportare nu mai este considerată necesară de către Comitetul politic și de securitate (COPS);

(c) vizite la fața locului, prin care beneficiarii trebuie să acorde Înaltului Reprezentant și auditorilor IEP acces pentru a efectua controale la fața locului și auditurile IEP, la cerere.

(3) Înaltul Reprezentant efectuează o evaluare finală la încheierea măsurii de asistență pentru a stabili dacă măsura de asistență a contribuit la atingerea obiectivelor prevăzute la articolul 1 alineatul (2).

Articolul 6

Raportare

Pe parcursul perioadei de punere în aplicare, Înaltul Reprezentant prezintă COPS rapoarte semestriale privind punerea în aplicare a măsurii de asistență, în conformitate cu articolul 63 din Decizia (PESC) 2021/509. Administratorul pentru măsurile de asistență informează periodic comitetul instrumentului instituit prin Decizia (PESC) 2021/509 cu privire la execuția veniturilor și cheltuielilor în conformitate cu articolul 38 din decizia respectivă, inclusiv prin furnizarea de informații cu privire la furnizorii și subcontractanții implicați.

Articolul 7

Suspendare și încetare

(1) COPS poate decide să suspende integral sau parțial punerea în aplicare a măsurii de asistență în conformitate cu articolul 64 din Decizia (PESC) 2021/509.

(2) COPS poate recomanda, de asemenea, Consiliului încetarea măsurii de asistență.

Articolul 8

Intrare în vigoare

Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării.

Adoptată la Luxemburg, 1 octombrie 2026.

Pentru Consiliu

Președintele

J. O'CALLAGHAN